

Sex miljoner grisar på 2000-talet motsvarar vår exporttradition

-Det skulle inte förvåna mig om vi har sex miljoner grisar i Sverige en bit in på 2000-talet. Det är vad som skulle motsvara vår exporttradition, om vi översatte industrivaror till livsmedel, menar Sven Wiberg, VD i Dendü och ordförande i Köttbranschens Riksförbund.

marknaden

Sverige har en gedigen exporttradition och det är på den vår välfärd är uppbyggd. Men den exporten rör industrivaror. När det gäller livsmedel har vi varit instängda i regleringar i 60 år och har inte fått möjligheten att exportera. Det kan bli några tuffa år till att börja med i EU, möjligen, medan vi lär oss. Men sedan är jag mycket optimistisk.

Sven Wiberg är en av de två huvudägarna i Dendü, med en omfattande livsmedelsproduktion inom sina företag. Han och Olle Hartwig har förutom Dendü bl a Meat Master, Saltmästarn och Ljungby Slakteri AB. Dessutom finns A W Henriksson AB och Andersson & Lindholm AB i Stockholm med i intressesfären. Produktionen är 26 000 ton per år och omsättningen 1,2 miljarder.

Sina prognoser redovisade Sven Wiberg på SFI:s höstmöte i Askersund, där en av programpunkterna var bedömning av slaktvolym, konsumtion och prisbild inför en EU-anslutning. Lars Danell, Slakteriförbundet gjorde motsvarande bedömning från föreningsslaktens horisont.

Vidare upptog SFI-konferensen resultatanalyser och framtidsbedömningar från SLA, redovisade av Kenneth Olsson, Ängelholm, samt en kalkyljämförelse mellan svensk och dansk svinproduktion. Ove Olsson, Svenska Djurhälsovården, och Per

Johansson, lantbruksenheten, Malmö, talade om hur vi ska göra med våra många gamla stallar.

Miljöskadade

-Vad kan man begära, fortsatte Sven Wiberg, av alla som arbetat inom livsmedelsindustrin, när vi inte fått arbeta under normala ekonomiska villkor, utan under villkor som politikerna ändrat vart tredje år och bestämt nivåer och förutsättningar för. Men jag kan försäkra er att det är många inom livsmedelsindustrin, och inte minst där det gäller griskött, som ligger i startgroparna för att börja bearbeta exportmarknader.

-Vi är inte dumma här i landet, det har bilindustrin, malm- och skogsföretag och många andra industriföretag visat på exportmarknaden. Visst har vi på livsmedelsidan mycket att lära och visst kommer vi att göra misstag, men det finns inget som säger att vi inte kan hävda oss om vi bara får en fri marknad.

Har redan kontakter

-Danskarna är suveräna på export av griskött. Vi kommer givetvis att titta på hur de gör och försöker bli ännu bättre. Vi tittar på vilka marknader de bearbetar och var de gör de största framgångarna. Där kan vi också vara med. Så fungerar konkurrensen. Vi är många inom kött- och charkinindustrin som reser och studerar hur andra gör. Vi kommer inte att bara sitta hemma med armarna i kors och vänta på ev kunder. Redan har vi skaffat oss många kontakter i Europa.

-Visst ska vi också titta på andra marknader, t ex österut. Vi behöver naturgas, de behöver mat, t ex. Öst är en jättemarknad.

-Jag ser dock en stor fara i att politikerna kan lägga sig i hur vi vill arbeta även i framtiden. I sossepropagandan finner man defensiva uttalanden om hur vi ska producera för endast en del av vår egen mark-

nad. Resten ska vi inte bry oss om, utan överlåta på importörerna.

-Det är farligt att inta sådana positioner. Jag tror inte ett ögonblick på att Sverige ska förbiskas och att jordbruket läggs ner och att importen tar över. Vi kommer att anpassa oss och det är helt emot vår industritradition att inte ta vara på våra möjligheter. Det kommer att finnas människor som ser nya möjligheter i lantbruket i EU, om inte alla gör det idag.

-Om vi kan ta 1,5 proc av EU-marknaden, ökar vi vår produktion med 40 proc.

Finansierar gårdar

-Jag har arbetat inom de flesta sektorer av grisköttförädlingen, från slakt och uppåt, sade Sven Wiberg. Men inte i primärproduktionen. Däremot äger jag, är delägare, eller har någon part i elva gårdar med grisproduktion och den tolfte är på väg.

-Det beror på att jag vill hjälpa grisuppfödare som inte klarat av ekonomin, men som har förutsättningar att vara bra grisköttproducenter till vår slaktindustri i Ljungby.

-Jag ser dock inget egenvärde i att äga lantbruk och svinstallar. De sköts bäst av ägarna själva. Och det är min förhoppning att mina engagemang i svingårdar ska kunna avvecklas, sade han.

EU-scenariot 11.50 kr/kg!

-Vad vårt pris för grisköttet kan bli när vi kommer med i EU är svårt att förutse, men ett långsiktigt EU-scenariot kan vara 11.50 + något extra för svensk kvalitet. Foderkostnaderna kommer inte att skilja nämnvärt mellan länderna.

-Lönsamheten är bra i Sverige nu, så rusta stallarna för framtiden, sade Lars Danell. Industrin trimmar för fullt, bl a för ta vara på samordningsvinster. Det sker en mycket kraftig strukturiomvandling. Charken är lönsam och hela branschen har en stark inneboende förräntningsförmåga.

-Vi har hittills tänkt rätt: Kvalitet, effektivitet, framtidstro.

-När vi började rationaliseringarna för att komma ner till EU-nivå sa man att vi ska ner med kostnaderna 35 proc. Vi har nu hunnit halvvägs. Då fick vi betala 3 kr per kg för att stycka griskött, nu kan vi stycka för 2 kr. Slakten har också utvecklats positivt när det gäller kostnadssänkningar.

-Vi kan göra mycket mera i fråga om rationaliseringar. I Danmark har man redan stora enheter inom slakt och förädling. I Sverige är vi fortfarande relativt små, men har ändå stark kostnadsminskning. Vi har fortfarande mycket att ta av.

Myrby
8/93 sid 26

Första fasen i avregleringen har gått bättre än förväntat

Den första fasen av avregleringen har gått mycket bättre än vad någon vågat tro. Tron på framtiden inom svinproduktionen är väldigt stor, sade Slakteriförbundets VD Lars Danell, vid SFI-konferensen i Askersund. Men vi har fler steg att ta och vi får inte slå oss till ro.

SFI

Men det är inte bara sluppen som gjort att det gått bra. Tvärtom. Vi tog tidigt strategiska beslut som visade sig lyckosamma och som vi just nu ser skörden av. Det är:

- * Pigghamsatsningen, att lyfta fram ett varumärke med speciell kvalitet som skiljer sig från övrigt griskött.

- * Beslutet att ta bort de generella tillväxtstimulerande medlen och antibiotikan ur fodret.

- * Djuromsorgsprogrammet och etikprofileringen.

Detta är de tre beslut som lagt grunden till att svenskt griskött är så efterfrågat just nu. Hemköps kampanj och alternativet till danskt kött med salmonella har inte fått den starka framtoning och genomslagskraft, om inte grunden varit lagd. Hemköpskampanjen slog mycket starkt för svenskt kött. Den här utvecklingen har

varit mycket positiv för alla, både bönder och livsmedelsindustri.

Tog till oss nya situationen

-En klok inställning hos grisuppfödarna och alla inom branschen i samband med avregleringen var att vi tog till oss den nya situationen och började ställa om oss mycket snabbt, sade Lars Danell. Visst var det diskussioner, men de allra flesta förstod att vi inte hade något annat val och såg en framtid även utan alla statliga regleringar.

-En annan sak var att vi blev mer marknadsorienterade och började se kunden som den viktigaste tillgången för produktionen och den som i första hand ska tillfredsställas.

-En del säger att devalveringen av svenska kronan är den stora orsaken till den positiva utvecklingen. Det är inte så, menade Lars Danell. Vi har haft ett högt införselkydd, det är sant. Men staten har kunnat eliminera hela devalveringen genom att sänka införselkyddet. Det har inte inte gjort.

-Det är viktigt det som gjorts under senare år och vi har haft framgång. Men vi får inte slå oss till ro. Mycket återstår att göra och sedan gäller det att behålla det goda läge vi befinner oss i.

-Viljan att investera är en bra mätare på framtidsstro. Lantbrukare är faktiskt mer investeringsbenägna nu än när vi hade en reglerad och säker marknad, sade Lars Danell. Svinproducenterna tror alltså på att det finns möjligheter att sälja griskött i framtiden. Det gör givetvis industrin också och inte bara inom Kooperationen.

Produktionen har gått upp under 1993. Det gjorde konsumtionen också och det ser ut att bli en bra utveckling även 1994.

-Lägg märke till att vi inte har hjälp av någon högkonjunktur och mer pengar i konsumenternas plånbok. Tvärtom är konsumenterna köpsvagare, men de köper ändå mer griskött!

Internationellt

Internationellt är det ett stabilt lågt pris, inte minst i Danmark. Ökningskraften i svinproduktionen i EU är avmattad. Det gäller de flesta länder, dock inte Danmark som fortsätter ökningen trots låga priser.

I USA sker en aggressiv satsning på griskött. Kapitalet har vänt sig till svin i stället för kyckling, berättade Lars Danell. Det ses som ett hot. Vidare är Cap-reformen ett växande hot. Cap syftar till sänkning av fodersädspriset och då ökar intresset för att förädla spannmål till griskött. Det finns inte skäl till att tro på någon större prisuppgång internationellt 1994, sade Lars Danell.

-Vi jobbar nu på att "träna" export med hjälp av särskilt beviljade exportbidrag.

1993 använde vi 200 mkr av dessa regleringspengar. Det finns bara 80 milj kvar till 1994 och vi lobbyar för att få mer pengar. Men det är bäst att räkna med mindre exportpengar 1994.

EU-strategi

Vår strategi nu är kostnadseffektivitet, marknadseffektivitet, kvalitet och internationalisering. Kvaliteten har vi, som berörts, satsat långsiktigt på och den använder vi i vår marknadsföring. Vi kommer att satsa ännu mer på produktutveckling och utveckla starka varukoncept. Vi kommer givetvis att satsa på varumärken. Handeln i Sverige har försökt ta allt större del av köttkedjan. Starka varumärken är vårt främsta vapen mot detta.

Internationaliseringen är på väg. Danskarna är skickliga och vi ser upp till dem när vi ska ut på marknaden. Men vi ska inte förblindas av detta och bara se hur de gör. Vi i Sverige ska ta fram det extra, det som vi är bättre på än i Danmark. Vi har många egna specialiteter.

Det danskarna framför allt är duktiga på är att producera industriråvara till olika kunder. Vi bör satsa extra på att exportera förädlade varor. T ex samarbeta med livsmedelskedjor och leverera färdigmat. Färdigmat är vi duktiga på.

Vi har gott kött

-Rent kött är ett bra exportkoncept, anser vi. Ett faktum är dessutom att Sverige producerar ett väldigt gott griskött. I vår "rena" marknadsföring kan vi tala om att vi inte har producerat det med hjälp av olika främmande substanser. Vi undersöker just nu hur tyska konsumenter uppfattar svenskt griskött.

-Men framgångarna i export kan finnas där man minst anar det, menade Lars Danell. Man får inte ha några förutfattade meningar. Vem kunde ana för några år sedan att Hot Dog skulle bli en storsäljare i Ryssland? Nu produceras lika mycket Scans Hot Dog för export till Ryssland som det produceras för hela den svenska marknaden.

-Det är således en väldig aktivitet på exportsidan, konstaterade Lars Danell, och vi kommer snabbt igång när marknaden öppnas vid ett EU-inträde. I det förgångna har myndigheterna ofta klippt av exportsatsningar som vi gjort, genom politiska beslut. T ex vår exportsatsning på köttbullar till USA. Den lade vi ner mycket jobb på och uppnådde fina framgångar. Vi kommer att göra en satsning på köttbullar igen.

-Vi tror alltså på goda möjligheter för svensk grisköttproduktion. Bara vi kan klara att anpassa våra kostnader. Enbart som kvalitetsleverantör till industrin räknar vi med 1 miljon grisar!

Lars
Danell

Sven
Wiberg